

Les últimes lletres

LLITS D'ESTIL

CARME GUASCH.

El llit isabelí.

Ed. Edi-liber (grup Columna).

Barcelona 1994, 108 pàgines.

Carme Guasch és una escriptora de Figueres encara que una vida lleugerament nòmada l'hagi portada a residir una mica arreu de les comarques catalanes. Darrere el seu aspecte amable, inofensiu, s'hi amaga una mirada lúcida, alhora tendra i esmolada. Són molts els llibres que ha publicat, de poesia: Vint-i-cinc sonets i un dia, Amic i amat, Pràctica de vida; de narrativa: Trena de cendra, Situacions insulars, que li va valer el premi Víctor Català, i ara El llit isabelí.

De vegades penso que la gent que escrivim vivim en una perpètua contradicció. Escriure és un acte de soledat, d'una intimitat pertorbadora i flonja, és com parlar amb veu baixa a algú molt amic. Però publicar, en canvi, és un acte social, públic, una mica impúdic i provocatiu. Alguns escriptors som gent tímida, retreta, fins i tot esquerpa i, de cop i volta, quan surt un llibre nostre, quan el veiem a les lleixes de les llibreries, als aparadors, a les mans de la gent, la nostra intimitat s'esventa. Som nosaltres mateixos qui estem a l'aparador, a les lleixes, a les mans d'uns desconeguts. Això ens provoca un cert pànic i també, és clar, una certa excitació. La intimitat perd eficàcia, ens exposem a la crítica i ens tornem terriblement vulnerables.

Un dia la Carme em va confessar que per a ella escriure era una necessitat, una teràpia, era com ajeure's al divà del psicoanalista i lliurar-se a la voluptuositat de la paraula, de la confiança. Penso que trobar-se amb un lector reticent és segurament el pitjor malson de qualsevol escriptor. Diuen que un dia Mozart va exclamar: «Estima'm i, després, escolta'm!» Quan et trobes amb un llibre de la Carme entre les mans, també sents aquestes paraules: «Estima'm i després llegeix-me!»

El llit isabelí són deu relats farcits d'humanitat, condimentats, a parts iguals, d'humor i de tendresa. Tenen la frescor vigorosa de qui entén la literatura com un joc amable i també com a representació fidel de la vida. Són com aquell mirall que, segons va dir Stendhal, es passeja per un camí i reflecteix les vores. En aquest llibre hi trobem tots els plats d'un gran banquet però servits en petites porcions, a tall d'aperitiu. Té la virtut de no atipar, de deixar un bon regust de boca, entre àcid i dolç. Es tracta d'un banquet preparat per una bona cuinera, sense excentricitats. És un llibre honest, de digestió pausada i agradable.

Si faig servir el símil de la cuina és amb tota la intenció. Els relats d'El llit isabelí són femenins, d'una feminitat integral, la vella

feminitat de les dones de sempre que saben que la vida es troba en plenitud en les coses petites, quotidianes.

És una galeria neta i tranquil·la, plena de personatges entranyables, dones sobretot, mares, vídues, esposes, amigues... I sempre, presidint els relats, un llit.

Perquè, de llits, n'hi trobem de tota mena al llarg d'aquestes pàgines i conviden a tot tipus de situacions. Segurament algú es deu imaginar que tractant-se d'uns relats de llit, el llibre contindrà històries lúbriques. No és així. No hi ha cap escena plenament eròtica. Això és un testimoni més de la ironia de l'autora. Voleu llits? Doncs vingui llits! Llits d'una candorosa innocència; joves innocents aterrits davant d'un llit de nocces; vells innocents en un llit de nostàlgies. Però cadascun d'ells, a la seva manera, és un llit d'estil i val la pena descobrir-los d'un en un, a poc a poc.

Àngels Gardella